

Indexy cien poľnohospodárskych výrobkov

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Miletičova 3, 824 67 Bratislava
1.3 Kontaktná osoba	Katarína Kronome
1.4 Odbor	Odbor cenových štatistik
1.5 Telefón	+421 2 50236 341; +421 2 50236 339
1.6 E-mail	info@statistics.sk

2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	28.03.2023

3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
<p>Index cien poľnohospodárskych výrobkov. Mesačný prehľad obsahuje informácie o cenách vybraných druhov poľnohospodárskych výrobkov, ktoré sú platené výrobcovi. Ceny poľnohospodárskych výrobkov sa sledujú bez DPH.</p>	
3.2 Klasifikačný systém	
<p>Odvetvová klasifikácia ekonomických činností — SK NACE Rev. 2 Štatistická klasifikácia produktov podľa činností — SK CPA 2015 divízia 01 a 03</p>	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
<p>Index cien poľnohospodárskych výrobkov obsahuje informácie o vývoji úrovne cien za 85 hlavných poľnohospodárskych produktov (rastlinných, živočíšnych, ovocia a zeleniny) a rýb zaradených do divízií 01 a 03 CPA 2015.</p>	
3.4 Štatistické pojmy a definície	
<p>Index cien poľnohospodárskych výrobkov sa vypočíta zo zistených cien produktov určených na ďalšie spracovanie alebo predaj. Ceny poľnohospodárskych výrobkov sa zisťujú u vybraných producentov pri predaji prvému odberateľovi (tzv. primárny trh) bez dane z pridanej hodnoty. Údaje o priemerných cenách vybraných poľnohospodárskych výrobkov sú pri rastlinných a živočíšnych produktoch priemerom za vybrané akosti (bez neštandardu), pri ovocí a zelenine len za 1. akosť.</p>	
3.5 Štatistická jednotka	

Právnické osoby a fyzické osoby, bez ohľadu na počet zamestnancov, ktoré sú vedené v registri organizácií Štatistického úradu Slovenskej republiky, s hlavnou činnosťou podľa Štatistickej klasifikácie ekonomických činností ustanovenej osobitným predpisom: ¹⁾

01 - Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace a
03 - Rybolov a akvakultúra.

¹⁾ Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 306/2007 Z. z., ktorou sa vydáva Štatistická klasifikácia ekonomických činností.

3.6 Cieľová populácia

Vybraný súbor poľnohospodárskych výrobcov (cca 500) bez ohľadu na formu vlastníctva (organizácie družstvené, štátne aj súkromníci).

3.7 Geografické pokrytie

Zber údajov sa vzťahuje na všetky regióny Slovenskej republiky.

3.8 Časové pokrytie

1993 — 2019

3.9 Bázické obdobie

Bázickým obdobím je rok 2015 = 100, implementovaný od januára 2018.

4 Merná jednotka

Euro, percento.

5 Referenčné obdobie

Mesiac.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Právo na zber údajov vo všeobecnosti upravuje zákon Slovenskej národnej rady č. 540/2001 Z. z. O štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.

Povinnosť poskytovať údaje je upravená Vyhláškou ŠÚ SR č. 250/2017 Z.z. a jej ustanoveniach (Program štátnych štatistických zisťovaní), ktorý je stanovený na obdobie 2018 – 2020.

6.2 Spoločné využívanie údajov

Od roku 2003 sa požadované údaje zasielajú štvrťročne a ročne do Eurostatu. Údaje sa zasielajú do OSN na mesačnej báze.

Ročne sa údaje zasielajú FAO.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Dôvernosť štatistických údajov upravuje zákon č. 540/2001 Z. z. O štátnej štatistike v znení neskorších predpisov, § 30.

Pokyny a smernice sú uvedené v internej smernici SME - 1/2015 - Smernica o ochrane osobných údajov, doplnená Metodickým usmernením MET-1/2013. Smernica obsahuje všeobecné otázky týkajúce sa utajenia, metodické usmernenie sa zameriava na konkrétne metódy a hodnoty parametrov, ktoré sa používajú vo fáze utajenia jednotlivých výsledkov štatistických zisťovaní a dátových súborov.

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

V prípade indexov cien v poľnohospodárstve aplikujeme pravidlo primárnej dôvernosti: je chránená dátová bunka pre menej ako tri podniky. Uplatňuje sa aj sekundárna dôvernosť.

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia poskytuje presné dátumy zverejnenia pre nadchádzajúce štyri mesiace vopred. Kalendár je aktualizovaný mesačne. V kalendári prvého zverejnenia sa berú do úvahy dátumy vydania, ktoré definuje Eurostat. Každý rok sa vydáva "Katalóg publikácií". Obsahuje informácie o jednotlivých publikáciách, periodicite a dátumoch zverejnenia.

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia je verejne prístupný na internetovej stránke ŠÚ SR.

Kalendár prvého zverejnenia

Údaje sú súčasne sprístupnené všetkým zainteresovaným stranám vydaním "Informatívnych správ", ktoré sú uverejnené na internetovej stránke ŠÚ SR.

Informatívne správy

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

Politika šírenia štatistických informácií

Princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií

9 Periodicita zverejňovania

Mesačne.

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

Vydávané mesačne ako "Informatívne správy" podľa kalendára prvého zverejnenia.
Informatívne správy_

10.2 Publikácie

Indexy cien poľnohospodárskych výrobkov v SR.
<http://www.statistics.sk>

10.3 On-line databázy

Verejná databáza DATACUBE
DATACUBE

10.4 Prístup k mikroúdajom

Mikroúdaje nie sú šírené.

10.5 Iné

Eurostat, OSN.

10.6 Dokumentácia o metodike

Metadáta pre vybrané ukazovatele sa šíria v štruktúre SDDS. Šírenie metaúdajov pre iné ukazovatele bude riešené implementáciou Metodického smernice pre prípravu harmonizovaných metadát.

Metadáta štatistických výstupov sú dostupné nezávisle od publikácie v elektronickej forme. Aktualizáciu metaúdajov vykonávajú osoby zodpovedné za príslušnú tému po zmene metodiky. Metadáta sú aktualizované vo verejných databázach podľa metodických smerníc pre databázu DATACUBE. Aktualizácia metaúdajov šírených v databázach, ako aj metaúdajov na portáli sa vykonáva podľa ročných časových tabuliek aktualizácie.

Relevantnými dokumentmi sú Pravidlá a zásady tvorby a aktualizácie databázy DATACUBE. Každá publikácia obsahuje metodické poznámky a kontakt na informačný servis.

Na internetovej stránke ŠÚ SR sú k dispozícii:

- informácie o indexoch cien poľnohospodárskych výrobkov v „ukazovateľoch ekonomického vývoja“ vrátane

- základných metodických poznámok;

- formuláre štatistických výkazov v národnej verzii vrátane metodických poznámok;

- metodické listy (podrobné popisy štatistických ukazovateľov) v národnej verzii.

Vzory štatistických formulárov

Spotrebiteľské ceny a ceny produkčných štatistík

10.7 Dokumentácia o kvalite

Interná dokumentácia ŠÚ SR k zabezpečeniu kvality štatistických výstupov:

- Metodický pokyn pre aplikovanie matematicko-štatistických metód pre štatistické zisťovanie

MET-3/2012

- Metodický pokyn - Indikátory kvality štatistických výstupov a štatistických procesov MET-2/2012
V ročnej periodicite sa pripravujú v prostredí elektronického nástroja ESS Metadata Handler správy o kvalite v súlade s ESS Handbook for Quality Reports (EQHQR) na základe požiadaviek Eurostatu.

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

ŠÚ SR má zavedený systém manažérstva kvality. Príručka kvality obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001. Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované, riadené, preskúvané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke. Príručka kvality je k dispozícii na adrese:

Príručka kvality

11.2 Hodnotenie kvality

Kvalita štatistiky cien poľnohospodárstva je veľmi dobrá. Pokrytie, referenčné obdobie, zber údajov, kontrola a spracovanie údajov sa riadia metodikou Eurostatu.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Konzultácie s užívateľmi vyžaduje štatistický zákon, ktorý kladie dôraz na spoluprácu s inými organizáciami (ministerstvami a inými štátnymi organizáciami) pri príprave Programu štátnych štatistických zisťovaní.

Kľúčoví užívatelia jednotlivých štatistických produktov sú uvedení v marketingovom pláne:
- medzinárodné organizácie - Eurostat; národné inštitúcie - ministerstvá, podniky, výskumní pracovníci a študenti, interní a externí používatelia.

12.2 Spokojnosť používateľov

Spokojnosť používateľov je sledovaná prostredníctvom „Prieskumu spokojnosti užívateľov s produktami a službami ŠÚ SR“, ktorý sa pravidelne vykonáva s dvojročnou periodicitou. Vyhodnotenie prieskumu spokojnosti užívateľov zahŕňa aj mieru spokojnosti (celkovo a pre špecifikované oblasti, ako aj skupiny produktov) a predkladá sa spolu so závermi a návrhmi na zlepšenie na stretnutia vrcholového manažmentu na schválenie.

Výsledok prieskumu spokojnosti v roku 2017 je uvedená na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese:

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/aboutus/marketing/survey.of.satisfaction>

12.3 Úplnosť štatistických informácií

Rozsah zisťovania indexov cien v poľnohospodárstve z hľadiska klasifikačných kódov, ktoré vyžaduje Eurostat, je splnený na 100%.

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Celková presnosť veľmi dobrá. ŠÚ SR vynakladá veľké úsilie, aby zabránil výskytu chýb v údajoch a vykonáva dôsledné overovanie údajov na zistenie chýb.

13.2 Výberové chyby

Koeficient variácie sa nepočíta.

13.3 Nevýberové chyby

K predchádzaniu nevýberovým chybám, to znamená chybám v procese zberu a spracovania ŠÚ SR má v integrovanom štatistickom informačnom systéme (IŠIS) zabudované logické a dátové kontroly na úrovni mikroúdajov aj na úrovni agregovaných údajov, ktoré sa vykonávajú počas zberu a spracovania údajov. Samotný elektronický dotazník poskytuje mnohé aritmetické a logické kontroly medzi premennými, ktoré rozlišujeme na závažné a informatívne. V prípade výskytu závažných chýb vo formulári tento nie je akceptovaný a na základe konzultácie so spravodajskou jednotkou sa opraví tak, aby bol správny a vstúpil do spracovania. Pomocou týchto nástrojov sa snažíme minimalizovať chyby už v samotnom zbere a následne počas spracovania údajov. Položkové neodpovede sa nevyskytujú, vyplnenie relevantných položiek je zabezpečené zabudovanými automatickými kontrolami počas zberu údajov.

14 Včasnosť a dochvilnosť

14.1 Včasnosť

Údaje sa zverejňujú približne T + 28 dní po referenčnom mesiaci.

14.2 Dochvilnosť

Všetky termíny boli dodržané.

15 Porovnatelnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnatelnosť

Pre celé územie Slovenskej republiky platia rovnaké štatistické postupy.

15.2 Porovnatelnosť v čase

Porovnateľné časové rady pre ceny v poľnohospodárstve sú k dispozícii od roku 2000.

15.3 Prierezová koherentnosť

Porovnanie s inými ŠZ sa nevykonáva.

15.4 Vnútoraná koherentnosť

Nie sú žiadne problémy s vnútornou konzistentnosťou. V súčasnosti sa reťazenie nepoužíva.

16 Náklady a záťaž respondentov

V septembri 2019 bolo realizované meranie zaťaženia spravodajských jednotiek za rok 2018:

- počet spravodajských jednotiek za celý rok: 6142
- celkový čas (priemerný čas x počet SJ za celý rok) v hod.: 5383 hodín
- priemerný čas na vyplnenie formulára: 53 minút.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Politika revízií upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy, pomocou ktorých sú predbežne zostavené údaje neskôr revidované, ako aj uplatňované v revíziách z iných dôvodov. Politika a kalendár revízií je k dispozícii na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese:
https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/revisions_

17.2 Revízia údajov v praxi

Údaje sú konečné a nepodliehajú revíziám.

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Štatistika indexov cien poľnohospodárskych výrobkov sa zostavuje na základe zisťovania Ceny Poľ NC 1-12 — Mesačný výkaz o cenách poľnohospodárskych výrobkov.

18.2 Periodicita zberu údajov

Mesačne.

18.3 Zber údajov

Elektronický zber údajov umožňujúci spravodajským jednotkám online vyplňanie štatistických formulárov v integrovanom štatistickom informačnom systéme ŠÚ SR.
Od 1.1.2016 vznikla spravodajským jednotkám (právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom) povinnosť elektronicky predkladať štatistické výkazy v zmysle novely zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení zákona č. 326/2014 Z. z., ktorá obsahuje nové pravidlá predkladania štatistických výkazov.
Návratnosť výkazov Ceny poľ NC 1-12 je 100 %.

18.4 Validácia údajov

Validácia údajov je zabudovaná v integrovanom štatistickom informačnom systéme ŠÚ SR. Pri zbere údajov sa rozlišujú nasledovné kontroly:

1- formálne kontroly realizované automaticky v procese zberu údajov;
2- neformálne kontroly, ktorých účelom je kontrola komplexnosti a vzťahov medzi premennými. Z pohľadu závažnosti chýb sa rozlišujú:

I - infomatívne chyby – poskytujú dodatočné informácie, ktoré sú potrebné pre proces kontroly a korekcie údajov. Poskytujú informáciu o prípadných prekročeníach stanovených hraníc, o čiastkovej neodpovedi atď.

Z - závažné chyby – poukazujúce na konkrétne chyby, ktoré musia byť opravené alebo odôvodnené spravodajskou jednotkou. Tieto chyby sú pracovníkmi ŠÚ SR vykonzultované so spravodajskou jednotkou a opravené.

18.5 Spôsob spracovania údajov

Ceny poľnohospodárskych výrobkov sa zisťujú mesačne štátnym štatistickým výkazom Ceny Poľ NC 1 - 12 vo vybranom súbore poľnohospodárskych výrobcov. Pre zisťovanie cien boli vybrané hlavné poľnohospodárske výrobky v určených akostných triedach. Vo výkaze sú zahrnuté rastlinné výrobky vrátane ovocia a zeleniny a živočíšne výrobky vrátane rýb. Ceny sa zisťujú ako nevážené aritmetické priemery všetkých dôležitejších obchodných prípadov organizácie, ktoré sa vyskytnú v sledovanom období až do odoslania výkazu. Ceny sa uvádzajú bez dane z pridanej hodnoty. Okrem toho sa výkazom zisťuje aj množstvo a hodnota predaja vybraných reprezentantov za všetky akosti úhrnom (bez neštandardov a nutných porážok) za celý predchádzajúci mesiac. Uvedené dáta sú podkladom pre výpočet priemerných hodnôt. Priemerné ceny sledovaných poľnohospodárskych výrobkov sa vypočítavajú ako aritmetický priemer individuálnych cien jednotlivých výrobcov za SR, resp. kraje. Cenové indexy sa vypočítavajú zo zistených cien 85 vybraných výrobkov — cenových reprezentantov. Jednoduché indexy sa agregujú pomocou stáleho mesačného váhového systému do skupín a úhrnu podľa Laspeyresovho vzorca.

18.6 Úprava údajov

Index nie je sezónne očistený.

19 Poznámka